

Cumartesi Anneleri/İnsanları 972. Hafta Gözlem Raporu

Gözlemlenen etkinlik/toplantı/yürüyüş: Cumartesi Anneleri/İnsanları 972. Hafta Buluşması – Galatasaray Meydanı (Beyoğlu, İstanbul)

Gözlem tarihi: 11 Kasım 2023

Gözlemci kurumlar: Hakikat Adalet ve Hafıza Çalışmaları Derneği (Hafıza Merkezi), Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği (MLSA), Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV), Uluslararası Af Örgütü Türkiye Şubesi

Gözlemci toplantı alanına varış: 10.43

Gözlemci alandan ayrılma: 12.11

Gözlem ve gözlem yöntemi hakkında:

Birleşmiş Milletler Evrensel Olarak Tanınan İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması ve Geliştirilmesinde Toplumsal Kuruluşların (Organların), Grupların ve Bireylerin Hakları ve Sorumlulukları Üzerine Bildirgesi'nin¹ 6(c) maddesi, "İnsan haklarına ve temel özgürlüklere hem hukuksal olarak hem de pratikte uyulması yönünde inceleme, araştırma, saptama, değerlendirme, bu yollar ve diğer uygun yollarla kamunun dikkatini bu sorun üzerine çekme hakkı vardır" hükmüyle hak savunucuları ve hak örgütlerinin insan hakları ihlallerine yönelik çalışmalar yapmalarını ve bu çalışmaları hak ihlalleri hakkında farkındalık yaratmak amacıyla kamuoyuyla paylaşmalarını güvence altına almaktadır.

Rapordaki imzacı kurumlar, yukarıda belirtilen maddede güvence altına alınan hak kapsamında² Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın barışçıl eylemlerini gözlemlemektedir. Kurumlar, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın (AGİT), "Barışçıl Toplanma Özgürlüğünün İzlenmesine İlişkin Kılavuz"³da belirtilen yöntemleri gözlem faaliyetlerinde esas almaktadır.

Gözlemci kurumlar, barışçıl toplanma özgürlüğünün kullanılmasını engellemeye yönelik müdahalelerin sonucu olarak ortaya çıkan insan hakları ihlallerini tespit etmek, belgelemek ve ihlallerin önlenmesi için savunuculuk faaliyetleri yürütebilmek amacıyla kılavuzda da belirtildiği gibi çeşitli izleme ve belgeleme yöntemleri ile gözlem faaliyetlerini

¹ UN Declaration on the Right and Responsibility of Individuals, Groups and Organs of Society to Promote and Protect Universally Recognized Human Rights and Fundamental Freedoms, <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N99/770/89/PDF/N9977089.pdf?OpenElement>.

Türkçe gayri resmi tercümesi için bkz. <https://www.ihd.org.tr/ble-mletler-san-haklari-savunucularinin-korunmasi-bdges/>

² Bu hak, Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerde de öngörülmektedir: *Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme Madde 19*: "Herkes, düşüncelerini açıklama hakkına sahiptir; bu hak, herkesin, ülkesel sınırlara bağlı olmaksızın her çeşit bilgiyi ve fikri, sözlü, yazılı ya da basılı biçimde, sanat eserleri biçiminde ya da kendi seçeceği herhangi bir başka biçimde araştırma, edinme ve iletme özgürlüğünü de içerir."

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Madde 10: "1. Herkes ifade özgürlüğü hakkına sahiptir. Bu hak, kamu makamlarının müdahalesi olmaksızın ve ülke sınırları gözetilmeksizin, kanaat özgürlüğünü ve haber ve görüş alma ve de verme özgürlüğünü de kapsar. Bu madde, Devletlerin radyo, televizyon ve sinema işletmelerini bir izin rejimine tabi tutmalarına engel değildir."

³ OSCE Office for Democratic Institutions and Human Rights, *Handbook on Monitoring Freedom of Peaceful Assembly*, https://www.osce.org/files/f/documents/d/1/473439_0.pdf

desteklemektedir.⁴ Bu kapsamda gerekli görülmesi durumunda sosyal ve yaygın medya taraması, mahkeme kararları, mülki idare amirlerinin karar ve duyuruları, kolluk kuvvetlerinin yazışma ve tutanakları gibi belgelerin değerlendirilmesi ve hak ihlallerine maruz kalan kişilerle mülakat yapılması gibi farklı izleme ve belgeleme yöntemlerine başvurulmaktadır.

Gözlem raporları, her cuma günü kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Hukuki durum:

Anayasa Mahkemesi (AYM), Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 25 Ağustos 2018 tarihinde düzenlenen 700. hafta buluşmasının Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından yasaklanmasının ve polisin sert müdahalesinin Anayasa'nın 34. maddesince garanti altına alınan "toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının" ihlali olduğuna dair iki ayrı karar verdi. AYM, o gün gözaltına alınanlar arasında bulunan Cumartesi İnsanları'ndan [Maside Ocak Kışlakçı başvurusunda](#) oy çokluğuyla aldığı kararının "yeni ihlallerin önlenmesi için" Beyoğlu Kaymakamlığı ve Adalet Bakanlığı'na; 700. hafta buluşmasına katılan İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şube Başkanı [Gülseren Yoleri başvurusunda](#) oy birliği ile aldığı kararının ise Adalet Bakanlığı'na gönderilmesine karar verdi.

Polis müdahalesine dayanak olarak gösterilen yasaklama kararında 700. hafta buluşması için bildirim yapılmamış olması gerekçe olarak öne sürülmüştü. AYM, kararlarında toplantı ve gösterilere yönelik müdahalenin zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşıladığının ve orantılı olduğunun ispatının gerektiğine dikkat çekti. İdari makamların toplantı ve gösteri yürüyüşlerini otomatik olarak yasaklama yoluna gitmek yerine bu hakkın etkin kullanımını sağlamaya yönelik pozitif yükümlülükleri olduğunu hatırlatan AYM, Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 1995 yılından bu yana barışçıl bir şekilde toplandıklarına dikkat çekerek idarenin bu etkinliğin yapılacağına ilişkin olarak önceden bilgisi olmadığını iddia edemeyeceğine kanaat getirdi. Buna ek olarak AYM, Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın "gözaltında kaybedilen yakınlarının bulunması ve kamuoyunda farkındalık yaratılması için oturma eylemi düzenlemek istemesinin demokratik bir toplumda saygı ile karşılanması gerektiği"ne hükmetti.

Cumartesi Anneleri/İnsanları, AYM'nin [Maside Ocak Kışlakçı](#) kararının ardından ilk kez 8 Nisan 2023 tarihindeki 941. hafta buluşması için Galatasaray Meydanı'na çıkmak isterken polis tarafından engellenerek gözaltına alındı. O haftadan bu yana 13 Mayıs Cumartesi günü hariç her cumartesi, barışçıl eylemlerini gerçekleştirmek için Galatasaray Meydanı'na çıkmaya çalışan Cumartesi Anneleri/İnsanları, 4 Kasım 2023 tarihine denk gelen 971. hafta buluşmasında bir kez daha engellenerek gözaltına alındı.

Haftalardır devam eden sistematik engellemelere rağmen Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın buluşmalarına yönelik İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başlatılan soruşturmanın sekizinde kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararlar (takipsizlik kararları) verildi. 941, 943, 948, 949, 952 ve 954. hafta buluşmalarına yönelik başlatılan soruşturmalarda verilen takipsizlik kararları, Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın avukatlarına tebliğ edildi.

⁴ a.g.e, sf. 14

- 8 Nisan 2023 tarihine denk gelen 941. hafta buluşmasında gözaltına alınan 15 kişi hakkında açılan soruşturmayı sonlandıran soruşturma savcısı, Yargıtay Ceza Genel Kurulu'nun 13 Haziran 1998 tarihli ve 1998/270 sayılı (1998/8-168 Esas) kararına atıfta bulunarak, "2911 sayılı yasanın 28/1, 32/1 maddesinde düzenlenen direnme suçu açısından; suçun yasal olarak oluşabilmesi için 3 şartın birlikte gerçekleşmesi gerektiği, bunların kanuna aykırı toplantı ve gösteriye katılmak, dağılma yönünde kolluk kuvvetlerinin ihtarı ve ihtara rağmen dağılmama üzerine zor kullanılmasına rağmen dağılmamakta ısrar etme unsurlarının olduğu, bu üç unsurdan toplantıya katılma şartı gerçekleşmesine rağmen diğer iki unsurun şüpheliler açısından oluştuğunun söylenemeyeceği, [...] dosya içerisinde mevcut olan ve şüphelilerin toplantıya katıldığını gösteren tutanaktan herhangi bir kolluk görevlisinin uyarı ve müdahalesinin anlaşamadığı, ihtardan sonra dağılmaları için ne kadar süre beklenildiğine yönelik bir belirleme olmadığının anlaşıldığı" gerekçesiyle takipsizlik kararı verdi. Savcı, 22 Mayıs 2023 tarihli kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararında AYM'nin vermiş olduğu ihlal kararlarına herhangi bir atıfta bulunmadı.
- 22 Nisan 2023 tarihine denk gelen 943. hafta buluşmasında gözaltına alınan 17 kişi hakkında açılan soruşturmayı sonlandıran soruşturma savcısı, Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nin 2022/586 sayılı (2021/6251 Esas) kararına atıfta bulunarak, "2911 sayılı yasanın 28/1, 32/1 maddesinde düzenlenen direnme suçu açısından; suçun yasal olarak oluşabilmesi için 3 şartın birlikte gerçekleşmesi gerektiği, bunların kanuna aykırı toplantı ve gösteriye katılmak, dağılma yönünde kolluk kuvvetlerinin ihtarı ve ihtara rağmen dağılmama üzerine zor kullanılmasına rağmen dağılmamakta ısrar etme unsurlarının olduğu, soruşturmaya konu olayda şüphelilerin eylemlerinin ihtara rağmen dağılmama üzerine zor kullanılmasına rağmen dağılmamakta ısrar etme şeklindeki suçun unsuru oluşturmadığı" gerekçesiyle takipsizlik kararı verdi. Savcı, 13 Temmuz 2023 tarihli takipsizlik kararında AYM'nin vermiş olduğu ihlal kararlarına herhangi bir atıfta bulunmadı.
- 27 Mayıs 2023 tarihine denk gelen [948. hafta buluşmasında](#) gözaltına alınan 16 kişi hakkında açılan soruşturmayı sonlandıran soruşturma savcısı, Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nin 2022/586 sayılı (2021/6251 Esas) kararına atıfta bulunarak, "2911 sayılı yasanın 28/1, 32/1 maddesinde düzenlenen direnme suçu açısından; suçun yasal olarak oluşabilmesi için 3 şartın birlikte gerçekleşmesi gerektiği, bunların kanuna aykırı toplantı ve gösteriye katılmak, dağılma yönünde kolluk kuvvetlerinin ihtarı ve ihtara rağmen dağılmama üzerine zor kullanılmasına rağmen dağılmamakta ısrar etme unsurlarının olduğu, soruşturmaya konu olayda şüphelilerin eylemlerinin ihtara rağmen dağılmama üzerine zor kullanılmasına rağmen dağılmamakta ısrar etme şeklindeki suçun unsuru oluşturmadığı" gerekçesiyle takipsizlik kararı verdi. Savcı, 19 Eylül 2023 tarihli takipsizlik kararında AYM'nin vermiş olduğu ihlal kararlarına herhangi bir atıfta bulunmadı. 948. haftada 18 kişinin gözaltına alındığı Beyoğlu İlçe Emniyet Müdürlüğü tarafından hazırlanan "yakalama tutanağı", ifade tutanakları ve gözlem raporu ile sabit olmasına rağmen 16 kişi hakkında takipsizlik kararı veren savcı, kararın giriş bölümünde o hafta gözaltına alınan Özge Bakır Efe ve İkbal Eren'e yer vermedi.
- 3 Haziran 2023 tarihine denk gelen [949. hafta buluşmasında](#) gözaltına alınan 13 kişi hakkında açılan soruşturmayı sonlandıran soruşturma savcısı, Yargıtay 3. Ceza

Dairesi'nin 11 Mayıs 2023 tarih ve 2023/3774 sayılı (2021/4717 Esas) kararına atıfta bulunarak, "kolluk güçleri tarafından zor kullanılmaya başlandıktan sonra şüphelilerin dağılmamakta ısrar ettiklerine (pasif direnişi aşacak nitelikte itme, vurma vb davranışlarla) dair kamu davası açmaya yeter şüphe oluşturacak nitelikte delil bulunmadığı" gerekçesiyle takipsizlik kararı verdi. Savcı, 19 Eylül 2023 tarihli takipsizlik kararında AYM'nin vermiş olduğu ihlal kararlarına herhangi bir atıfta bulunmadı.

- 24 Haziran 2023 tarihine denk gelen [952. hafta buluşmasında](#) gözaltına alınan 13 kişi hakkında açılan soruşturmayı sonlandıran soruşturma savcısı, Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nin 11 Mayıs 2023 tarih ve 2023/3774 sayılı (2021/4717 Esas) kararına atıfta bulunarak, "kolluk güçleri tarafından zor kullanılmaya başlandıktan sonra şüphelilerin dağılmamakta ısrar ettiklerine (pasif direnişi aşacak nitelikte itme, vurma vb davranışlarla) dair kamu davası açmaya yeter şüphe oluşturacak nitelikte delil bulunmadığı" gerekçesiyle takipsizlik kararı verdi. Savcı, 19 Eylül 2023 tarihli takipsizlik kararında AYM'nin vermiş olduğu ihlal kararlarına herhangi bir atıfta bulunmadı.
- 8 Temmuz 2023 tarihine denk gelen [954. hafta buluşmasında](#) gözaltına alınan 31 kişi hakkında açılan soruşturmayı sonlandıran soruşturma savcısı, Yargıtay 3. Ceza Dairesi'nin 2022/586 sayılı (2021/6251 Esas) kararına atıfta bulunarak, "2911 sayılı yasanın 28/1, 32/1 maddesinde düzenlenen direnme suçu açısından; suçun yasal olarak oluşabilmesi için 3 şartın birlikte gerçekleşmesi gerektiği, bunların kanuna aykırı toplantı ve gösteriye katılmak, dağılma yönünde kolluk kuvvetlerinin ihtarı ve ihtarına rağmen dağılmama üzerine zor kullanılmasına rağmen dağılmamakta ısrar etme unsurlarının olduğu, soruşturmaya konu olayda şüphelilerin eylemlerinin ihtarına rağmen dağılmama üzerine zor kullanılmasına rağmen dağılmamakta ısrar etme şeklindeki suçun unsuru oluşturmadığı" gerekçesiyle takipsizlik kararı verdi. Savcı, 19 Eylül 2023 tarihli takipsizlik kararında AYM'nin vermiş olduğu ihlal kararlarına herhangi bir atıfta bulunmadı. Gözaltı işlemleri sırasında polislin fiziksel şiddetine maruz kalan Murat Çelik hakkında "görevi yaptırmamak için direnme" yönünden yürütülen soruşturmayı da aynı takipsizlik kararı ile sonlandıran savcı, müşteki polis memuru Ali Hıracı'nın iddia ettiği gibi yaralandığına dair herhangi bir görüntü kaydı olmadığını ve Murat Çelik'in gösterdiği direncin "pasif direnme" olarak değerlendirilebileceğini belirterek "görevi yaptırmamak için direnme" suçunun unsurlarının oluşmadığına karar verdi.

AYM kararlarına rağmen Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın Galatasaray Meydanı'nda buluşmalarını engelleyen kolluk görevlileri hakkında her hafta suç duyurusunda bulunan Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın avukatları, 22 Nisan 2023 tarihindeki 943. hafta buluşmasına müdahale eden emniyet görevlileri hakkında da 16 Mayıs 2023 tarihinde suç duyurusunda bulundu. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, suç duyurusu üzerine açtığı dosyayı soruşturma izni verilmesi için İstanbul Valiliği'ne gönderdi. Valilik, 2020-2022 yılları arasında Beyoğlu İlçe Emniyet Müdürü olarak da görev yapmış bir ikinci sınıf emniyet müdürünü ön inceleme ve araştırma yapması için 14 Haziran 2023 tarihinde görevlendirdi. Ön inceleme ve araştırmayı 29 günde tamamlayarak raporunu 13 Temmuz 2023 tarihinde valiliğe sunan ikinci sınıf emniyet müdürü, 943. hafta buluşmasının [24 Kasım 2022 tarih ve 2022/1 Sayılı Valilik Genel Emri](#) uyarınca yasaklandığını fakat Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın "ihtarına rağmen dağılmamakta ısrar ettikleri"ni ve "orantısız güç kullanmayan" polis memurları tarafından gözaltına alındıklarını iddia etti. Dosyanın sunulduğu gün kararını veren İstanbul Valisi Davut

Gül, suç duyurusuna konu emniyet görevlileri hakkında İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na soruşturma yürütmesi için izin verilmemesine karar verdi. Vali Gül ayrıca emniyet görevlileri hakkında disiplin soruşturması açılmasına gerek olmadığına kanaat getirdi ve dosyanın işleminden kaldırılmasına karar verdi.

Toplantı öncesi duruma ilişkin notlar:

1. Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın gözetiminde kaybedilen sevdiklerinin akıbetini sormak ve adalet taleplerini dile getirmek için bir araya geldikleri mekan olan Galatasaray Meydanı'ndaki buluşmayı gözlemlemek üzere gelen iki gözlemci, 10.43'te Şişhane yönünden Galatasaray Meydanı'na doğru yürümeye başladılar.
2. 10.48'de gözetim altına alınan kişilerin sevkiyatı için kullanılan iki midibüsün ve üzerinde "Polis" ibaresi olan bir aracın Yapı Kredi Kültür Sanat önünde park halinde olduğu ve uzun namlulu silah taşıyan iki polisin ise midibüslerin önünde beklediği görüldü.
3. Hafta içinde de demir bariyerler ile kapalı tutulan Galatasaray Meydanı içerisinde polis sevkiyatı için kullanılan iki midibüsün, 10.48 itibariyle park halinde olduğu ve çevik kuvvet üniformalı polislerin düzensiz biçimde meydan içerisinde beklediği görüldü. Uzun namlulu silah taşıyan bir polisin ise demir bariyerlerin arkasında beklediği gözlemlendi.
4. 10.50'de üç midibüs, dört minibüs, üzerinde "Polis" ibaresi olan iki araç ve sivil plakalı üç aracın Galatasaray Lisesi önünde park halinde olduğu ve çevik kuvvet polislerinin araçların etrafında dağınık halde beklediği görüldü.
5. 10.51'de Meşrutiyet Caddesi ile İstiklal Caddesi köşesinde "Güvenlik Şube" ibareli yelekler giyen dört polisin durduğu görüldü.
6. 11.05'te, etrafında sivil giyimli ve telsizli altı polis beklediği için emniyete ait olduğu düşünülen sivil plakalı iki aracın, Şişhane yönünde, Galatasaray Meydanı'na uzaklığı yaklaşık 250 metre olan Odakule önünde beklediği görüldü.
7. 11.09'da gözetim altına alınan kişilerin sevkiyatı için kullanılan iki midibüs ile üzerinde "Polis" ibaresi olan bir aracın Yapı Kredi Kültür Sanat önünde park halinde olduğu görüldü. Polis aracının yakınında 10 kişilik çevik kuvvet grubunun beklediği görüldü. Uzun namlulu silah taşıyan bir polisin ise midibüslerin arkasında beklediği gözlemlendi.
8. 10.25'te Taksim Meydanı'ndan Galatasaray Meydanı'na doğru yürümeye başlayan üçüncü gözlemci, 10.29'da İHD İstanbul Şubesi'nin önüne vardı ve dernek yakınında çevik kuvvet polislerinin olmadığını gördü. İki sivil polisin, İHD İstanbul Şubesi'nin bulunduğu Çukurluçeşme Sokak'ın başındaki Plat Inn Hotel'in önünde bekledikleri ve bu sivil polisler 10.32 itibariyle iki sivil polisin daha katıldığı gözlemlendi.
9. İHD İstanbul Şubesi'nin bulunduğu sokaktaki ve derneğe yakın noktalardaki polis varlığının 11.00 itibariyle artmaya başladığı gözlemlendi. Aralarında İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü Güvenlik Şube Müdürü ve Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 14 Ekim 2023 tarihindeki [968. hafta buluşmasında](#) Newroz Ali Tosun'a yönelik işkence ve diğer kötü muamele yasağına aykırı olacak şekilde fiziksel şiddet uyguladığı kayıt altına alınan, Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın avukatlarının hakkında suç

duyurusunda bulunduğu ve rütbesi öğrenilemeyen polis amirinin de olduğu polis amirleri ve “Güvenlik Şube” ibareli yelekler giyen 20-30 polis memurunun Çukurluçeşme Sokak’ın köşesinde beklemeye başladıkları görüldü.

10. 10.55 itibariyle Taksim Meydanı’ndan Galatasaray Meydanı’na doğru yürümeye başlayan dördüncü gözlemci, 11.00’de ellerindeki telsizden anlaşıldığı üzere iki sivil giyimli polisin, Taksim Meydanı yönünde, Galatasaray Meydanı’na uzaklığı yaklaşık 185 metre olan Akbank Beyoğlu Şubesi önünde beklediğini gördü. “Güvenlik Şube” ibareli yelek giyen bir polis memurunun ise Taksim Meydanı yönünde, Galatasaray Meydanı’na uzaklığı yaklaşık 150 metre olan Solakzade Sokak’ın İstiklal Caddesi’ne bağlandığı köşede beklediği görüldü.
11. 11.07’de İHD İstanbul Şubesi’nden İstiklal Caddesi’ne çıkmak üzere Büyük Parmakkapı Sokak’a doğru hareket eden üçüncü gözlemci, Güvenlik Şube Müdürlüğü, Koordinasyon Şube Müdürlüğü, Spor Güvenliği Şube Müdürlüğü’nden Sorumlu İl Emniyet Müdürü Yardımcısı’nın İHD İstanbul Şubesi’ne doğru gittiğini gördü.
12. Büyük Parmakkapı Sokak üzerinden İstiklal Caddesi’ne çıkan üçüncü gözlemci, 11.08’de üzerinde “Polis” ibaresi olan bir aracın, Taksim Meydanı yönünde, Galatasaray Meydanı’na uzaklığı yaklaşık 350 metre olan Ağa Camii önünde park halinde olduğunu gördü.
13. 11.10’da Beyoğlu İlçe Emniyet Müdürü ve ona eşlik eden sivil giyimli polislerin İHD İstanbul Şubesi’ne doğru gittikleri görüldü.
14. 11.11’de gözaltına alınan kişilerin sevkiyatı için kullanılan üç midibüs ile polis sevkiyatı için kullanılan beş minibüsün Galatasaray Lisesi önünde park halinde olduğu ve bir midibüsün çalışır durumda olduğu görüldü. Çevik kuvvet üniformalı polisler ile sivil giyimli polislerin düzensiz bir şekilde araçların önünde ve aralarında bekledikleri gözlemlendi. Uzun namlulu silah taşıyan bir polisin ise araçların önünde beklediği görüldü.
15. 11.13’te polis anons aracının Galatasaray Meydanı’nı kapatan bariyerlere paralel olacak şekilde Yeni Çarşı Caddesi üzerine park edildiği görüldü.
16. 11.13’te çevik kuvvet üniformalı beş polisin Meşrutiyet Caddesi girişinde beklediği, grubun ortasında bulunan ve amir olduğu düşünülen bir polisin, diğerlerine “Müdahale yok. Karanfil bırakacaklar” şeklinde talimat verdiği duyuldu.
17. Cumartesi Anneleri’nin/İnsanları’nın 14 Ekim 2023 tarihindeki [968. hafta buluşmasında](#) Besna Tosun ve Newroz Ali Tosun’a yönelik işkence ve diğer kötü muamele yasağına aykırı olacak şekilde fiziksel şiddet uyguladığı kayıt altına alınan ve Cumartesi Anneleri’nin/İnsanları’nın avukatlarının hakkında suç duyurusunda bulunduğu bir diğer polis amirinin 11.19’da Meşrutiyet Caddesi girişinde beklemeye başladığı gözlemlendi.
18. 11.29’da Galatasaray Lisesi önünde park halinde bulunan bir midibüsün Şişhane yönüne doğru hareket ettiği görüldü. Bu aracın daha sonra Odakule önünde beklemeye başladığı görüldü.

19. 11.33'te Meşrutiyet Caddesi'nin İstiklal Caddesi'ne açılan her iki köşesinde 5-10 kişilik iki ayrı çevik kuvvet grubunun kalkanları ile beklediği gözlemlendi. Her iki grupta da biber gazı kapsülü atabilen silah taşıyan birer çevik kuvvet polisi tespit edildi.
20. İkinci Bölge İlçelerden Sorumlu İl Emniyet Müdürü Yardımcısı'nın 11.34 itibariyle Meşrutiyet Caddesi'nin köşesinde beklemeye başladığı görüldü.
21. 10 kişilik çevik kuvvet grubunun, Yapı Kredi Kültür Sanat önünde park halinde olan midibüslerin ve polis aracının yanında 11.38 itibariyle beklemeye başladığı görüldü.
22. 11.39'da vücudunu kaskının üst kısmı hariç büyük oranda kapatacak şekilde yüksek kalkanlar taşıyan 15- 20 çevik kuvvet polisinin Galatasaray Meydanı içerisinde park halinde olan midibüslerin yanında pozisyon almaya başladığı görüldü. Meydan içerisinde park halinde olan midibüslerin önünde ise zırhlı polis siperliğinin açıldığı gözlemlendi.
23. Daha önce meydanı kapatan bariyerlere paralel olarak park edildiği görülen polis anons aracının, 11.40 itibariyle Galatasaray Lisesi önüne park edildiği görüldü. Lise önünde park halinde bekleyen midibüslerin çekilerek lisenin önündeki alanın boşaltıldığı ve sivil giyimli polisler ile "Güvenlik Şube" ibareli yelekler giyen polislerin bu noktada düzensiz biçimde bekledikleri gözlemlendi.
24. 10-15 kişilik çevik kuvvet grubunun, 11.40 itibariyle Yeni Çarşı Caddesi ile Hamalbaşı Caddesi köşesinde kalkanları ile beklemeye başladığı görüldü.
25. Meşrutiyet Caddesi'nin İstiklal Caddesi'ne bağlandığı köşelerde iki ayrı grup olarak bekledikleri görülen 5-10 kişilik iki ayrı çevik kuvvet grubunun, 11.40 itibariyle tek grup olarak caddenin İstiklal Caddesi'ne bağlandığı sol köşede bulunan restoranın önünde beklemeye başladığı görüldü.
26. 15-20 kişilik iki ayrı grup olarak seçilebilen ve üniformalarında "Özel Tim" ibaresi olan çevik kuvvet polislerinin 11.41 itibariyle kalkanları ile birlikte Meşrutiyet Caddesi'nin İstiklal Caddesi'ne bağlandığı sağ köşede beklemeye başladığı görüldü.
27. Önceki haftalarda, Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın buluşmasına yönelik engelleme başlamadan önce seferleri durdurulan tramvayın, ilk kez bu hafta 11.45 itibariyle halen çalışır durumda olduğu görüldü.
28. Galatasaray Meydanı'na yakın noktalarda düzensiz şekilde bekleyen polis amirlerinin, 11.45 itibariyle Şişhane yönünde bulunan Odakule civarını kontrol ettiği ve o yönü işaret ederek kendi aralarında konuştukları görüldü.
29. Galatasaray Meydanı'nda, meydan yakınında veya İstiklal Caddesi üzerinde herhangi bir ilk yardım aracı tespit edilmedi.

Toplantıya ilişkin notlar:

30. 1 Mart 1995 tarihinde İstanbul'da gözaltına alınan ve ağır işkence izleri taşıyan bedeni aylar sonra kimsesizler mezarlığında bulunan Hasan Ocak'ın kardeşi Maside Ocak, ağır işkence izleri taşıyan bedeninin 2 Mart 1995 tarihinde Beykoz'da bir ormanlık alana atıldığı ve daha sonra kimsesizler mezarlığına defnedildiği öğrenilen Rıdvan

Karakoç'un kardeşi Hasan Karakoç, 21 Kasım 1980'de İstanbul'da gözaltına alındıktan sonra kaybedilen Hayrettin Eren'in kardeşi İkbal Eren, 12 Eylül 1994 yılında Ankara Dikmen'de gözaltına alındıktan sonra kaybedilen Kenan Bilgin'in kardeşi İrfan Bilgin, 12 Eylül 1980 askeri darbesinin ardından 13 Eylül 1980 de Ardahan'ın Okçu Köyü'ndeki evinden güvenlik güçleri tarafından gözaltına alındıktan sonra kaybedilen ve işkence sonucu öldüğü Meclis İnsan Hakları İnceleme Alt Komisyonu'nun [raporu](#) ile de ortaya konulan Cemil Kırbayır'ın kardeşi Mikail Kırbayır, 19 Ekim 1995 tarihinde İstanbul'da gözaltında kaybedilen Fehmi Tosun'un eşi Hanım Tosun ve kızı Besna Tosun, 23 Şubat 1995'te İzmir'de gözaltında kaybedilen 19 yaşındaki Murat Yıldız'ın annesi Hanife Yıldız ile İHD Eş Genel Başkanı Eren Keskin ve İHD İstanbul Şubesi Başkanı Gülseren Yoleri'nin 11.40'ta dernek binasından çıktığı görüldü. Siyah mont giyen, sakallı ve rütbesi öğrenilemeyen polis amirinin Keskin ve Yoleri ile konuşmaya başladığı gözlemlendi.

31. Keskin ve Yoleri'nin polis amiri ile konuşmasının ardından Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın İstiklal Caddesi'ne doğru yürüdükleri görüldü. Grubun önünde ve arkasında sivil giyimli en az 50 polisin olduğu ve aralarında İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü Güvenlik Şube Müdürü, Güvenlik Şube Müdürlüğü, Koordinasyon Şube Müdürlüğü, Spor Güvenliği Şube Müdürlüğü'nden Sorumlu İl Emniyet Müdürü Yardımcısı ve Beyoğlu İlçe Emniyet Müdürü'nün de olduğu 10 polis amirinin grubu takip ettiği gözlemlendi.
32. İstiklal Caddesi'ne çıkan Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın, cadde üzerinden Galatasaray Meydanı'na doğru yürümelerine müsaade edilmediği ve grubun polis amirleri tarafından Mis Sokak'a doğru yönlendirildiği görüldü.
33. Türkiye İşçi Partisi (TİP) İstanbul Milletvekili Ahmet Şık ve Halkların Demokratik Partisi (HDP) 27. Dönem İstanbul Milletvekili Musa Piroğlu'nun 11.47 itibariyle İstiklal Caddesi üzerinde Galatasaray Meydanı'na yakın bir noktada beklemeye başladıkları görüldü.
34. Cumartesi Anneleri'ni/İnsanları'nı takip eden polis grubundan ayrılan İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü Güvenlik Şube Müdürü'nün, Meşrutiyet Caddesi girişinde bekleyen İkinci Bölge İlçelerden Sorumlu İl Emniyet Müdürü Yardımcısı'nın yanına geldiği ve polis amirlerinin 11.52 itibariyle bu noktada beklemeye başladıkları görüldü.
35. Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 11.55 itibariyle Meşrutiyet Caddesi'ne çıktığı görüldü. Sakallı, güneş gözlüklü ve siyah ceketli, rütbesi öğrenilemeyen bir polis amirinin İstiklal Caddesi'ne doğru yürüyen grubu durdurduğu ve Eren Keskin ile konuşmaya başladığı gözlemlendi. "11 kişi oldunuz" dediği duyulan polis amirinin, Eren Keskin'den grubun 10 kişiyle sınırlanmasını talep ettiği duyuldu. 1 Mart 1995 tarihinde İstanbul'da gözaltına alınan ve ağır işkence izleri taşıyan bedeni aylar sonra kimsesizler mezarlığında bulunan Hasan Ocak'ın kardeşi Ali Ocak'ın gruptan ayrılmasının ardından elinde telsiz olan, sakallı, lacivert ceket giyen ve rütbesi öğrenilemeyen bir polis amirinin "Yürüyün" demesi üzerine diğer polis amirinin çekildiği ve Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın Galatasaray Meydanı'na doğru yürümeye devam ettikleri görüldü.

36. İstiklal Caddesi'ne çıkan ve Galatasaray Meydanı'na doğru yürüyen Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın elinde telsiz olan, sakallı, lacivert ceket giyen ve rütbesi öğrenilemeyen polis amirinin yönlendirmesi üzerine Galatasaray Lisesi önüne doğru yön değiştirdiği görüldü. Ellerindeki fotoğraflar ve karanfiller ile lise önünde duran Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın yanına çok sayıda gazetecinin geldiği gözlemlendi.
37. Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 11.55 itibariyle İstiklal Caddesi'ne çıkmasıyla birlikte ellerinde kamera olan en az yedi polisin grubu takip ederek kayıt altına almaya başladığı gözlemlendi.
38. 11.56'da hafif sakallı, siyah ceketli ve rütbesi öğrenilemeyen bir polis amirinin, telsizden "Personellerimiz yeleksiz olsun" talimatı geçtiği duyuldu.
39. 11.57'de Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın etrafında toplanan gazetecilerin grubun lise önünde fotoğraflarını çekmeye başladığı görüldü.
40. Cumartesi İnsanı İkbal Eren'in 11.57 itibariyle açıklama yapmaya başladığı görüldü. "Beş buçuk yıl sonra kayıplarımızla buluşma mekanımız olan, bu ülkenin vicdanı olan Galatasaray Meydanı'nda bulunuyoruz. Bu sürede, bu meydana çıkmamız için yanımızda olan, bize destek veren, emeği geçen herkese sonsuz teşekkürler" diyerek açıklamaya başlayan İkbal Eren, 27 Ekim 1995 tarihinde Yüksekova'da kaybedilen Abdülkerim Yurtseven, Mikdat Özekan ve Münür Sarıtaş için hakikat ve adalet talep etti. Açıklama, "tüm kayıplarımızı aramaktan, faillerinin yargılanarak cezalandırılmalarını talep etmekten vazgeçmeyeceğiz" sözleriyle sonlandırıldı.
41. Açıklamanın 12.02 itibariyle bitmesi üzerine Cumartesi Anneleri/İnsanları, ellerindeki karanfilleri bırakmak üzere Galatasaray Meydanı'na doğru yürümeye başladı. Meydan içerisinde bulunan uzun namlulu silah taşıyan polisin, Cumartesi Anneleri/İnsanları meydanı kapatan bariyerlere yaklaştığı esnada nispeten daha geride duran bir demir bariyeri, diğer bariyerlerle kısmen aynı hizada olacak şekilde ittiği ve bariyerler arasındaki aralığı kapattığı gözlemlendi.
42. Bu sırada sivil giyimli bir polisin bir gözlemciyi engellemeye çalıştığı görüldü. Gözlemcinin kendini tanıtmaması üzerine polis memurunun gözlemciyi engellemeyi sonlandırdığı gözlemlendi.
43. Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın ellerindeki karanfilleri bariyerlerin arkasından Galatasaray Meydanı'na attıkları gözlemlendi. Ellerinde kamera olan polislerin bu anları da kaydettiği görüldü.
44. Karanfillerin meydana bırakılmasının ardından siyah mont giyen, sakallı ve rütbesi öğrenilemeyen polis amirinin, 12.03'te Eren Keskin'in yanına geldiği görüldü. Polis amirinin Eren Keskin'e hitaben "Eren Hanım, aynı şekilde dağılalım" dediği duyuldu. Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın Meşrutiyet Caddesi'ne doğru gittiği ve İstiklal Caddesi'ni terk ettiği görüldü. Cumartesi Anneleri'ni/İnsanları'nı aralarında polis amirlerinin de olduğu kalabalık bir polis grubunun takip ettiği gözlemlendi.
45. Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın Galatasaray Meydanı'na karanfil bırakmaları ile sonlanan buluşmalarının toplamda yaklaşık sekiz dakika sürdüğü kaydedildi. İstiklal

Caddesi üzerinde oluşturulan “güvenlik çemberleri” ile Cumartesi Anneleri’nin/İnsanları’nın buluşmalarının engellendiği ve kayıp yakınları ile hak savunucularının gözaltına alındıkları haftaların aksine bu sekiz dakikalık süre içerisinde, İstiklal Caddesi, Galatasaray Meydanı ve çevresinde hayatın olağan akışının, yaya-araç trafiğinin ve bölge esnafının çalışmasının olumsuz şekilde etkilenmediği gözlemlendi.

Toplantı sonrasına ilişkin notlar:

46. Cumartesi Anneleri’nin/İnsanları’nın İstiklal Caddesi üzerinden İHD İstanbul Şubesi’ne yürümesine müsaade edilmemesi ve akabinde yönlendirildikleri Meşrutiyet Caddesi’ne doğru giderken kendilerini takip eden sivil giyimli polis sayısının dikkat çekmesi üzerine gözlemciler, Cumartesi Anneleri’ni/İnsanları’nı ve onlara eşlik eden polis grubunu takip etti.
47. İstiklal Caddesi üzerinden gidildiğinde Galatasaray Meydanı ve İHD İstanbul Şubesi arasındaki mesafe yaklaşık olarak 650 metre olmasına rağmen Cumartesi Anneleri/İnsanları, Çiçek Pasajı girişinden Tarlabası Caddesi yönüne doğru ara sokaklardan geçirilerek daha uzun bir yoldan gitmek zorunda bırakıldılar. Tüm yol boyunca Cumartesi Anneleri’ne/İnsanları’na sivil giyimli polisler eşlik etti ve yürüme güzergahı bu polislerin yönlendirmesi ile belirlendi.
48. Cumartesi Anneleri’nin/İnsanları’nın 12.21 itibariyle İHD İstanbul Şubesi’nin bulunduğu sokağa girdiği görüldü. Kalabalık bir polis grubu tarafından takip edildiği görülen Cumartesi Anneleri’nin/İnsanları’nın dernek önünde bekleyen hak savunucuları tarafından alkışlarla karşılandığı gözlemlendi.
49. Cumartesi Anneleri’nin/İnsanları’nın kendilerini karşılayan hak savunucuları ve avukatları ile birlikte dernek binası önünde fotoğraf çektirdiği, sokakta bulunan çok sayıda polis memuru ve polis amirlerinin bu anları izlediği görüldü.
50. Toplantının ardından kendileri ile görüşülen Cumartesi Anneleri/İnsanları ve İHD yöneticileri, [971. haftada](#) başlayan diyalogun devamı uyarınca Galatasaray Meydanı’na karanfillerini bırakabildiklerini aktardı.⁵
51. Toplantının ardından kendileri ile görüşülen Cumartesi Anneleri/İnsanları ve İHD yöneticilerinden, 10 Kasım Cuma akşamı Eren Keskin’in emniyet yetkilileri tarafından arandığı ve Keskin’e Beyoğlu Kaymakamlığı’nın yasaklama kararı olduğunun söylendiği öğrenildi. Cumartesi Anneleri’ne/İnsanları’na veya İHD İstanbul Şubesi avukatlarına, toplantı öncesinde veya toplantı sırasında herhangi bir yasaklama kararı gösterilmediği öğrenildi. Söz konusu yasaklama kararını edinmek için Beyoğlu Kaymakamlığı’na giden gözlemci kurum avukatlarına böyle bir yasaklama kararı olmadığı, olsa da İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü’nde olabileceği fakat kaymakamlığa

⁵ 8 Kasım Çarşamba günü [Gazete Duvar](#)’da yayınlanan bir habere göre İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya’nın 8 Kasım’da gerçekleştirilen Plan Bütçe Komisyonu Toplantısı’nda kendisine Cumartesi Anneleri’nin/İnsanları’nın buluşmalarına yönelik haftalardır devam eden polis engellemelerini soran Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi (HEDEP) Urfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan’a cevaben “Cumartesi Anneleri’nin yaşadığı mağduriyettir. En kısa zamanda sürede çözüm üreteceğiz. Bu hafta gördünüz gözaltı yapmadık.” dediği bildirildi.

da böyle bir kararın gönderilmediği ifade edildi. Rapor yazım tarihinde İstanbul İl Emniyet Müdürlüğü'nden herhangi bir yetkiliye ulaşılamadığı için yasaklama kararının olup olmadığı öğrenilemedi.

52. Derneğin bulunduğu sokaktaki yoğun polis varlığının, İHD İstanbul Şubesi tarafından her cumartesi günü 13.30'da gerçekleştirilen "F Oturumu" sonlanana kadar devam ettiği gözlemlendi.

Gözlemci kurumlar, AYM'nin kararlarının uygulanma durumuna dair şu hususlara dikkat çeker:

Önceki haftaların aksine Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 972. hafta buluşması polis tarafından engellenmemiş ve Cumartesi Anneleri/İnsanları, 25 Ağustos 2018 tarihinden bu yana ilk kez açıklama yapabilmişlerdir. Beş buçuk yıl sonra ilk kez Cumartesi Anneleri'ne/İnsanları'na yönelik bir engelleme olmasa da aşağıda belirtilen nedenlerden dolayı AYM'nin [Maside Ocak Kışlakçı](#) ve [Gülseren Yoleri](#) kararlarının uygulandığını söylemek mümkün değildir.

- AYM⁶ ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin⁷ içtihatlarına göre bir toplantının kısıtlanması kavramı, toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının kullanılması öncesinde, sırasında ve sonrasında yapılan müdahaleleri kapsamaktadır. Bu bağlamda, Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 972. hafta buluşmasının kolluk tarafından kısıtlandığı tespit edilmiştir. Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın yapmak istedikleri basın açıklaması öncesinde, sonrasında ve hatta basın açıklaması sırasında gözetim altında tutuldukları ve hakkın kullanımına yönelik müdahalelere maruz bırakıldıkları gözlemlenmiştir.
- Bilindiği gibi Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın buluşmaları, Galatasaray Meydanı'nda zorla kaybedilen yakınlarının akıbetine ilişkin basın açıklaması yapmaktan ibarettir. Kolluk tarafından Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın İstiklal Caddesi üzerinden yürümesinin engellenmesi, basın açıklamasına katılacak kişi sayısının kolluk tarafından belirlenmesi barışçıl toplantı ve gösteri hakkı ile birlikte seyahat özgürlüklerine de bir müdahale niteliği taşımaktadır.
- Bu tarz müdahale ve kısıtlamalar, AYM'nin işaret ettiği gibi⁸ Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın zorla kaybedilen yakınlarının akıbetine ilişkin kamuoyunda farkındalık oluşturmaya yönelik çalışmalarını da olumsuz şekilde etkilemektedir. Dahası, bu tarz müdahale ve kısıtlamalar, Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın "saygı ile karşılanması gereken" faaliyetlerinin kriminalize edilmesi çabasının devamı niteliğindedir. Cumartesi Anneleri'ne/İnsanları'na yönelik önceki haftalardaki engelleme ve müdahaleler ile birlikte düşünüldüğünde bu hafta gözlemlenen kısıtlama ve müdahaleler, kolluğun Cumartesi Anneleri'ne/İnsanları'na yönelik müdahalelerinin farklılaşarak devam ettiğini göstermektedir.

⁶ Bkz. Halkevleri Derneği, Başvuru. No: 2015/9174, 7/3/2019, <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2015/9174>

⁷ Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, *Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 11. maddesine ilişkin Rehber*, https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Guide_Art_11_TUR

⁸ Bkz. Maside Ocak Kışlakçı Kararı Para. 26 ve Gülseren Yoleri Kararı Para. 19

Beyoğlu Kaymakamlığı'nın önceki haftalarda aldığı yasaklama kararlarına ilişkin ek notlar:

Cumartesi Anneleri/İnsanları, AYM'nin [Maside Ocak Kışlakçı](#) kararının ardından ilk kez 8 Nisan 2023 tarihinde gerçekleştirdikleri 941. hafta buluşması için Galatasaray Meydanı'na çıkmış ve polis engeliyle karşılaşarak gözaltına alınmıştı. Cumartesi Anneleri/İnsanları, 8 Nisan gününden bu yana geçen 23 hafta boyunca, 13 Mayıs Cumartesi günü hariç her cumartesi günü barışçıl eylemlerini gerçekleştirmek için Galatasaray Meydanı'na çıkmaya devam etti. Gözlemci kurumlar, 944. haftadan itibaren ortak gözlem yapmaya başladı. Ortak gözlem yapılan süreçte, AYM'nin [Maside Ocak Kışlakçı](#) kararına rağmen gerçekleşen engellemelere dayanak olarak gösterilen yasaklama kararlarına ilişkin ek not ve değerlendirmelerimiz şu şekildedir:

- 947. haftaya kadar İstanbul Valiliği veya Beyoğlu Kaymakamlığı'nın herhangi bir yasaklama kararı tespit ve beyan edilmedi.
- Ancak, [947. hafta](#)da gözaltı sonrasında kolluk tarafından tutulan kimlik tespit tutanağında “Beyoğlu Kaymakamlığı'nın 12 Mayıs 2023 tarihli toplantı ve gösteri yürüyüşü yasaklama kararı” ifadesi yer aldı.
- [948. hafta](#) ile [949. hafta](#)larda ise gözaltı sonrasında kolluk tarafından tutulan kimlik tespit tutanağında “Beyoğlu Kaymakamlığı'nın 22 Mayıs 2023 tarihli toplantı ve gösteri yürüyüşü yasaklama kararı” ifadesi yer alıyordu. 948. haftada ifade işlemleri için gidilen Güvenlik Şube'de avukatlara, “Beyoğlu Kaymakamlığı'nın 22 Mayıs 2023 tarihli toplantı ve gösteri yürüyüşü yasaklama kararı” olduğu belirtilen bir yazı gösterildi. Söz konusu yazıda, Beyoğlu İlçe Emniyet Müdürlüğü, Beyoğlu Kaymakamlığı'ndan Taksim Meydanı ve çevresi ile İstiklal Caddesi üzerinde tüm toplanma, basın açıklaması ve benzeri etkinliklerin 15 gün süreyle yasaklanması *talebinde* bulunuyordu. Bu talebin kaymakamlık tarafından kabul edildiğine dair ıslak imzalı bir onay bulunmuyordu.
- [950. hafta](#) buluşması ise “Avrupa'nın kulüpler bazında en prestijli organizasyonu olan 10 Haziran 2023 Cumartesi günü İstanbul'da düzenlenecek olan 2023 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali” gerekçe gösterilerek Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından alınmış olan bir günlük etkinlik yasaklama kararıyla engellendi.
- [951. hafta](#) ve [952. hafta](#) buluşmaları, AYM kararlarından sonra ve bu kararlara rağmen Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından doğrudan Cumartesi Anneleri'ne/İnsanları'na yönelik alınan bir günlük yasaklama kararları ile engellendi.
- [953. hafta](#) buluşması, önceki iki hafta olduğu gibi doğrudan Cumartesi Anneleri'ne/İnsanları'na yönelik bir günlük yasaklama kararı ile engellendi. Bu karara, izinde olan Beyoğlu Kaymakamı Mustafa Demirelli yerine Şişli Kaymakamı Ahmet Gazi Kaya imza attı. Buna rağmen “Olur” altındaki imzada Kaya'nın Demirelli yerine “vekaleten” imza attığına dair herhangi bir ibare yer almadı.
- 953. hafta buluşmasında olduğu gibi [954. hafta](#) buluşması da Beyoğlu Kaymakamı Mustafa Demirelli yerine Şişli Kaymakamı Ahmet Gazi Kaya'nın imza attığı Cumartesi Anneleri'ne/İnsanları'na yönelik alınan bir günlük yasaklama kararı ile engellendi.

- [955.](#), [956.](#), [957.](#), [958.](#), [959.](#), [960.](#), [961.](#), [962.](#), [963.](#), [964.](#), [965.](#), [966.](#), [967.](#), [968.](#), [969.](#) ve [970.](#) hafta buluşmaları, 951. haftadan itibaren olduğu gibi AYM kararlarından sonra ve bu kararlara rağmen Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından doğrudan Cumartesi Anneleri’ne/İnsanları’na yönelik alınan bir günlük yasaklama kararları ile engellendi.
- 961. hafta buluşmasına ilişkin “yakalama tutanağı”nda belirtilen E-34255955-81381-2023080413541119791 sayılı yasaklama kararı ifade işlemlerine katılan avukatlara gösterilmedi. “Yakalama tutanağı”nda karar tarihi yer almayan söz konusu yasaklama kararının sayı numarasının, 958. hafta için verilen 04.08.2023 tarihli yasaklama kararı ile aynı sayı numarasını taşıdığı görüldü. Söz konusu yasaklama kararı bir gün süreli olup yasak da 05.08.2023 günü saat 23.59’da sona ermiştir. Beyoğlu Kaymakamlığı’nın resmî web sitesinde 26.08.2023 tarihine ilişkin bir yasaklama kararı yayınlanmamıştır. İHD İstanbul Şubesi yetkililerine, Cumartesi Anneleri/İnsanları ve hak savunucularına ya da avukatlarına da önceden bir yasaklama kararı tebliğ edilmemiştir. 961. hafta için verilmiş bir yasaklama kararı olup olmadığı bilinmediği için avukatlar, 962. hafta buluşmasında gözaltına alınanlara eşlik ettikleri sırada bu kararı bir kez daha sormuşlardır. Görüşülen emniyet amiri, kararın henüz kendisine de ulaşmadığını beyan etmiştir.
- Cumartesi Anneleri’nin/İnsanları’nın 962. hafta buluşmasına yönelik yasaklama kararı ve polis tarafından hazırlanan “yakalama tutanağı”nın incelenmesi üzerine evrakta dikkat çekici hususlar ve uyuşmazlıklar fark edildi:
 - 24 Ağustos 2023 tarihinde yayımlanan Mülki İdare Amirleri Atama Kararnamesi ile Kocaeli ili Derince Kaymakamlığı’na atanan ve 1 Eylül 2023 tarihinde [görevi bıraktığına dair mesaj](#) yayımlayan Beyoğlu Kaymakamı Mustafa Demirelli, 2 Eylül 2023 tarihinde gerçekleştirilecek 962. hafta buluşması için Beyoğlu İlçe Emniyet Müdürlüğü’nün yasaklama talebine 31 Ağustos 2023 tarihinde “OLUR” vermiştir.
 - 2 Eylül 2023 tarihli “yakalama tutanağı”nda gözaltılara gerekçe olarak Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından 2 Eylül tarihinde gerçekleştirilecek olan 962. hafta buluşmasına yönelik alınan 31 Ağustos 2023 tarihli ve E-34255955-81381-2023083116075051798 sayılı yasaklama kararı yerine, Beyoğlu Kaymakamlığı’nın 959. hafta buluşmasına yönelik aldığı 11 Ağustos tarihli ve 2023081113524417015 sayılı karar yazılmıştır.
 - “Yakalama tutanağı”nda ayrıca gözaltına alınanlara Beyoğlu Kaymakamlığı’nın 31 Ağustos 2023 tarihli ve E-34255955-81381-2023083116075051798 sayılı kararının değil, Beyoğlu Kaymakamlığı’nın 11 Ağustos 2023 tarihli ve 2023081113524417015 sayılı kararın tebliğ edildiği belirtilmiştir.

Gözlemci kurumlar, Beyoğlu Kaymakamlığı’nın farklı tarihlerdeki yasaklama kararları ile ilgili olarak şu hususlara dikkat çeker:

- AYM, verdiği ilk karar olan [Maside Ocak Kışlakçı](#) kararında, “yeni ihlallerin önlenmesi için” kararın ayrıca Beyoğlu Kaymakamlığı’na gönderilmesine karar vermiştir.

AYM'den ayrı olarak avukatlar da AYM'nin kararının uygulanması için sırasıyla Beyoğlu Kaymakamlığı'na ve İstanbul Valiliği'ne dilekçe ile başvurmuşlardır.

- Ancak AYM'nin [Maside Ocak Kışlakçı](#) kararının ardından ilk kez 8 Nisan 2023 tarihinde gerçekleştirdikleri 941. hafta buluşmasından başlayarak Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın Galatasaray Meydanı'nda buluşması, gözaltında kaybedilenleri anarak adalet talep etmesi ve bu amaçla basın açıklaması yapması engellenmeye devam etmektedir. Cumartesi Anneleri/İnsanları ve hak savunucuları, AYM kararına rağmen orantısız güç kullanılarak gözaltına alınmaktadır. Dolayısıyla, AYM'nin hem [Maside Ocak Kışlakçı](#) hem de [Gülseren Yoleri](#) kararları idare tarafından ısrarla uygulanmamaktadır.
- 947. haftadan başlayarak kolluk tutanaklarında ifade edilen Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından verilen yasaklama kararları, İHD İstanbul Şubesi'ne, kayıp yakınlarına ya da avukatlarına toplanma öncesinde tebliğ edilmemektedir. Yasaklama kararlarının metinleri, gözaltı işlemi sonrası emniyet ifade aşamasında avukatlara gösterildiği takdirde yalnızca avukatlar tarafından görülebilmektedir.
- Gözlemciler, gözlemin başlangıcında ve gözaltı işlemleri yapılırken İstanbul Valiliği ve Beyoğlu Kaymakamlığı'nın resmî web sitelerini kontrol etmektedir. Kolluk tutanaklarında atıf yapılan yasak kararları, bu gözlem raporunun yayımlandığı tarih itibariyle halen ilgili kurumların web sitelerinde kamuoyuyla paylaşılmamıştır.
- Cumartesi Anneleri'ne/İnsanları'na yönelik verilen yasaklama kararlarından sonraki haftalara denk gelen başka eylem ve etkinlikler için verilen yasaklama kararları Beyoğlu Kaymakamlığı web sitesine yüklenmişse de Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın gerçekleştirmek istedikleri açıklamaya ilişkin verilen yasaklama kararları yüklenmemektedir. Örneğin, Onur Yürüyüşü'ne yönelik alınan 25 Haziran 2023 tarihli bir günlük [yasaklama kararı](#) Beyoğlu Kaymakamlığı web sitesinde bulunmasına rağmen, Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 24 Haziran 2023 tarihindeki buluşmasına yönelik alınan bir günlük yasaklama kararı sitede yer almamaktadır. AYM'nin Cumartesi Anneleri/İnsanları başvurularına ilişkin vermiş olduğu ihlal kararları ortadayken, başka etkinliklere ilişkin alınan yasaklama kararlarının kaymakamlık web sitesine yüklenip Cumartesi Anneleri'ne/İnsanları'na yönelik yasaklama kararlarının yayınlanmamasının, AYM kararlarının etrafından dolaşmaya ve süregelen ihlalleri gizlemeye yönelik bir teşebbüs olduğu düşünülmektedir. Bu şekilde ilgililerin önceden öğrenmesine imkân verilmeyen bir durum yaratılmakta, yaratılan bu durum gerekçe gösterilerek “kanun dışı” bir eylem varmış gibi harekete geçilmektedir.
- İçeriğine dair bilgi edinilen yasaklama kararlarında Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın buluşmasının kamu düzenini ne şekilde bozacağına veya başkalarının hak ve özgürlüklerini nasıl zedeleyeceğine dair herhangi bir somut açıklama bulunmamaktadır. İdari makamların bu tutumu, AYM tarafından [Maside Ocak Kışlakçı](#) ve [Gülseren Yoleri](#) kararlarında da değerlendirilmiş ve toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının ihlal edildiğine dair tespitin gerekçelerinden biri olarak kabul edilmiştir ([Maside Ocak Kışlakçı](#) başvurusu, paragraf 24-26; [Gülseren Yoleri](#) başvurusu, paragraf 19).

- Yukarıda da özetlendiği gibi Beyoğlu Kaymakamlığı'nın içeriğine dair bilgi edinilebilen yasaklama kararlarının tamamı, AYM'nin [Maside Ocak Kışlakçı](#) ve [Gülseren Yoleri](#) kararlarına aykırılık oluşturmaktadır. Zira, bu yasaklama kararları ile Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 25 Ağustos 2018 tarihinde düzenlemek istediği 700. hafta basın açıklamasına yönelik Beyoğlu Kaymakamlığı'na alınan yasaklama kararı aynı mahiyettedir. 700. hafta için ilan edilen yasaklama kararının Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın barışçıl toplanma ve gösteri hakkını ihlal ettiği AYM kararları ile sabit iken, aynı mahiyette verilen yasaklama kararları AYM'nin tespit ettiği ihlali devam ettirmekte ve yeni ihlallere sebebiyet vermektedir.
- Bu yasaklama kararları, Cumartesi Anneleri/İnsanları bakımından toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ihlalini sürdürmesi ve yeni ihlallere sebep vermesinin yanında toplumun tamamının toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkını ihlal etmektedir.
- AYM'nin Maside Ocak Kışlakçı ve Gülseren Yoleri kararları göz ardı edilerek her hafta alınan yasaklama kararları ve bu kararlara dayanarak gerçekleştirilen polis müdahaleleri, AYM'nin doğrudan Cumartesi Anneleri'ni/İnsanları'nı ilgilendiren bir başka kararı olan [Aydın Aydoğan](#) kararında tespit edilen ihlalin de tekrarlanması anlamına gelmektedir. Anılan kararda Cumartesi Anneleri/İnsanları ve onlara eşlik eden hak savunucularına yönelik müdahaleler sırasında polis tarafından uygulanan fiziksel şiddet, kötü muamele yasağının ihlali olarak değerlendirilmiştir.
- Bahsi geçen yasaklama kararları ile Taksim Meydanı ve çevresi ile İstiklal Caddesi üzerinde toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının kullanılmasına yasaklama getirilmektedir. Kamuoyuna da ilan edilmeyen bu yasaklama kararları karşısında, Anayasa ile güvence altına alınan temel hakkını kullanmak isteyen herkes kolluk müdahalesi ihtimali ile karşı karşıya bırakılmaktadır.

Gözlemci kurumlar, yasaklama kararları ve bunlara dayanarak basın açıklamalarının engellenmesi, Cumartesi Anneleri/İnsanları ve hak savunucularının gözaltına alınması ile ilgili olarak, gözlem yaptıkları süre boyunca idari makamların ilgili AYM kararlarını uygulamadıklarını ve AYM kararlarında ihlale neden olduğu kabul edilen tutumlarını aynen sürdürdüklerini gözlemlemektedir. Dahası, yetkililerin Cumartesi Anneleri'ne/İnsanları'na yönelik tutumlarından kaynaklanan ihlaller, gözaltında kaybedilen yakınları için adalet ve hakikat talep eden Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın asli talebini görünmez kılmaktadır.

Cumartesi Anneleri/İnsanları ile dayanışmak için çeşitli illerde yapılmak istenen basın açıklamalarına yönelik yasaklama kararları ve kolluk müdahaleleri:

İHD Genel Merkezi, her cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın Galatasaray Meydanı'nda buluşma saatinde İHD şubelerinin olduğu illerde eşzamanlı destek ve dayanışma açıklamaları yapılması [kararı](#) almıştır. Bu doğrultuda çeşitli İHD şubelerinin Cumartesi Anneleri/İnsanları ile dayanışmak için yaptıkları basın açıklamalarının da kolluk şiddeti ve keyfi yasaklamaların hedefi olmaya başladıkları gözlemlenmektedir. Haberler ve ilgili kişi/kurumlar tarafından yapılan sosyal medya paylaşımlarından edinilen bilgilere göre:

- 22 Temmuz 2023 Cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 956. hafta buluşmasına destek amacıyla İHD Dersim Şubesi'nin yapmak istediği basın açıklamasına müdahale eden polis, şube eş başkanları Gönül Sonbahar ve Gürbüz

Solmaz'ın da aralarında olduğu altı kişiyi fiziksel şiddet uygulayarak gözaltına aldı. Polis müdahalesine ve akabinde yapılan gözaltılara valiliğin 21 Temmuz 2023 tarihli bir günlük [yasaklama kararı](#) gerekçe gösterildi.

- 29 Temmuz 2023 Cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 957. hafta buluşmasına destek amacıyla İHD Dersim Şubesi'nin yapmak istediği basın açıklamasına müdahale eden polis, yedi kişiyi fiziksel şiddet uygulayarak gözaltına aldı. Polis müdahalesine ve akabinde yapılan gözaltılara valiliğin 28 Temmuz 2023 tarihli bir günlük [yasaklama kararı](#) gerekçe gösterildi.
- 5 Ağustos 2023 Cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 958. hafta buluşmasına destek amacıyla İHD Van Şubesi'nin yapmak istediği basın açıklaması polis tarafından engellendi. Kolluk engellemesine valiliğin 4 Ağustos 2023 tarihli iki günlük [yasaklama kararı](#) gerekçe gösterildi.
- 12 Ağustos 2023 Cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 959. hafta buluşmasına destek amacıyla İHD Van Şubesi'nin yapmak istediği basın açıklaması polis tarafından engellendi ve hak savunucularının dernek binasından çıkmasına müsaade edilmedi. Kolluk engellemesine valiliğin 11 Ağustos 2023 tarihli iki günlük [yasaklama kararı](#) gerekçe gösterildi.
- 5 Ağustos 2023 Cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 958. hafta buluşmasına destek amacıyla İHD Adana Şubesi'nin yapmak istediği basın açıklaması, orantısız fiziksel şiddet uygulayan polis tarafından engellendi ve aralarında İHD Adana Şube Başkanı Av. Yakup Ataş'ın da olduğu 18 kişi gözaltına alındı. Polis, ÇHD Genel Sekreteri avukat Ümit Büyükdağ'ı yerde sürükleyerek gözaltına alındı. Polis müdahalesi sırasında dengesini kaybederek yere düşen gazeteci Hamdullah Yağız Kesen'in de başını betona çarptığı ve bir süre müşahede altına alındığı bildirildi. Kolluk engellemesine valiliğin 4 Ağustos 2023 tarihli bir günlük [yasaklama kararı](#) gerekçe gösterildi.
- 12 Ağustos 2023 Cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 959. hafta buluşmasına destek amacıyla İHD Adana Şubesi'nin yapmak istediği basın açıklaması, orantısız fiziksel şiddet uygulayan polis tarafından engellendi. Sert polis müdahalesinde aralarında aralarında İHD Adana Şube Başkanı Av. Yakup Ataş ve dört avukatın da olduğu 39 kişi gözaltına alındı. Kolluk engellemesine valiliğin 11 Ağustos 2023 tarihli bir günlük [yasaklama kararı](#) gerekçe gösterildi.
- 19 Ağustos 2023 Cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 960. hafta buluşmasına destek amacıyla İHD Van Şubesi'nin yapmak istediği basın açıklaması polis tarafından engellendi ve hak savunucularının dernek binasından çıkmasına müsaade edilmedi. Kolluk engellemesine valiliğin 18 Ağustos 2023 tarihli iki günlük [yasaklama kararı](#) gerekçe gösterildi.
- 19 Ağustos 2023 Cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 960. hafta buluşmasına destek amacıyla İHD Adana Şubesi'nin yapmak istediği basın açıklaması polis tarafından engellendi. İHD Adana Şubesi'nin İnönü Parkı'nda basın açıklamasını valiliğin 18 Ağustos 2023 tarihli bir günlük [yasaklama kararı](#) gerekçe göstererek

engelleyen polisler ile yapılan müzakere sonucunda basın açıklaması şube binası önünde yapılabildi.

- 19 Ağustos 2023 Cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 960. hafta buluşmasına destek amacıyla İHD Şırnak Şubesi'nin yapmak istediği basın açıklamasının [yoğun polis ablukası](#) altında yapılabildiği bildirildi.
- 26 Ağustos 2023 Cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 961. hafta buluşmasına destek amacıyla İHD Van Şubesi'nin yapmak istediği basın açıklaması polis tarafından engellendi ve hak savunucularının dernek binasından çıkmasına müsaade edilmedi. Kolluk engellemesine valiliğin 25 Ağustos 2023 tarihli iki günlük [yasaklama kararı](#) gerekçe gösterildi.
- 2 Eylül 2023 Cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 962. hafta buluşmasına destek amacıyla İHD Van Şubesi'nin yapmak istediği basın açıklaması polis tarafından engellendi ve hak savunucularının dernek binasından çıkmasına müsaade edilmedi. Kolluk engellemesine valiliğin 1 Eylül 2023 tarihli iki günlük [yasaklama kararı](#) gerekçe gösterildi.
- 9 Eylül 2023 Cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 963. hafta buluşmasına destek amacıyla İHD Van Şubesi'nin yapmak istediği basın açıklaması polis tarafından engellendi ve hak savunucularının dernek binasından çıkmasına müsaade edilmedi. Kolluk engellemesine valiliğin 8 Eylül 2023 tarihli iki günlük [yasaklama kararı](#) gerekçe gösterildi.
- 16 Eylül 2023 Cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 964. hafta buluşmasına destek amacıyla İHD Van Şubesi'nin yapmak istediği basın açıklaması polis tarafından engellendi ve hak savunucularının dernek binasından çıkmasına müsaade edilmedi. Kolluk engellemesine valiliğin 15 Eylül 2023 tarihli iki günlük [yasaklama kararı](#) gerekçe gösterildi.
- 23 Eylül 2023 Cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 965. hafta buluşmasına destek amacıyla İHD Van Şubesi'nin yapmak istediği basın açıklaması polis tarafından engellendi ve hak savunucularının dernek binasından çıkmasına müsaade edilmedi. Kolluk engellemesine valiliğin 22 Eylül 2023 tarihli iki günlük [yasaklama kararı](#) gerekçe gösterildi.
- 30 Eylül 2023 Cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 966. hafta buluşmasına destek amacıyla İHD Van Şubesi'nin yapmak istediği basın açıklaması polis tarafından engellendi ve hak savunucularının dernek binasından çıkmasına müsaade edilmedi. Kolluk engellemesine valiliğin 28 Eylül 2023 tarihli iki günlük [yasaklama kararı](#) gerekçe gösterildi.
- 7 Ekim 2023 Cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 967. hafta buluşmasına destek amacıyla İHD Van Şubesi'nin yapmak istediği basın açıklaması polis tarafından engellendi ve hak savunucularının dernek binasından çıkmasına müsaade edilmedi. Kolluk engellemesine valiliğin 5 Ekim 2023 tarihli iki günlük [yasaklama kararı](#) gerekçe gösterildi.

- İHD Van Şubesi, 14 Ekim 2023 Cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 968. hafta buluşmasına destek amacıyla yapmak istediği basın açıklamasını, "Halkımızın ve çevre esnafının zarar görmemesi için basın açıklamalarımızı dernek binamızda yapmaya karar verdik" dernek binasında yaptı. Buna rağmen valiliğin 13 Ekim 2023 tarihinde iki günlük [yasaklama kararı](#) aldığı öğrenildi.
- İHD Van Şubesi, 21 Ekim 2023 Cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 969. hafta buluşmasına destek amacıyla yapmak istediği basın açıklamasını, dernek binasında yaptı. Basın açıklaması bu hafta olduğu gibi önceki hafta da dernek binasında yapılmasına rağmen Valiliğin 19 Ekim 2023 tarihinde iki günlük [yasaklama kararı](#) aldığı öğrenildi.
- İHD Van Şubesi, 28 Ekim 2023 Cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 970. hafta buluşmasına destek amacıyla yapmak istediği basın açıklamasını, dernek binasında yaptı. Basın açıklaması önceki haftalarda olduğu gibi bu hafta da dernek binasında yapılmasına rağmen Valiliğin 27 Ekim 2023 tarihinde iki günlük [yasaklama kararı](#) aldığı öğrenildi.
- İHD Van Şubesi, 4 Kasım 2023 Cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 971. hafta buluşmasına destek amacıyla yapmak istediği basın açıklamasını, dernek binasında yaptı. Basın açıklaması önceki haftalarda olduğu gibi bu hafta da dernek binasında yapılmasına rağmen Valiliğin 3 Kasım 2023 tarihinde iki günlük [yasaklama kararı](#) aldığı öğrenildi.
- İHD Van Şubesi, 11 Kasım 2023 Cumartesi günü Cumartesi Anneleri'nin/İnsanları'nın 972. hafta buluşmasına destek amacıyla yapmak istediği basın açıklamasını, dernek binasında yaptı. Basın açıklaması önceki haftalarda olduğu gibi bu hafta da dernek binasında yapılmasına rağmen Valiliğin 10 Kasım 2023 tarihinde iki günlük [yasaklama kararı](#) aldığı öğrenildi.